Brassó, 1891. VII. évfolyam, 17-ik szám. Szombat, augusztus 8.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben hákhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 75 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 6 kr. a kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv lottókollekturájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E M K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések fölvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésekre kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. WEISZ IGNÁCZ.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadóhivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Sajtónk és a német szinház.

II.

A nemzetre nézve abban, hogy Budapesten egy német szinház van, csak akkor lehetne veszély, ha attól tarthatnánk, hogy ez a német szinház germánizálna, vagyis magyar embert nyelvétől megfosztana és arra a német nyelvet oktrojálná.

Hát mi azt hisszük, hogy ezen eset bekövetkezte lehetetlen és még csak a feltevés is tulzott.

Budapestnek évtizedeken át volt német szinháza, és volt idő, a mikor az sokkal látogatottabb volt, mint a magyar szinház.

És mégis mit láttunk? azt, hogy a főváros, melyben csak ezelőtt 30 évvel is ritkán hallottunk magyar szót, az utolsó 2—3 évtized alatt teljesen megmagyarosodott, a német szinház daczára, vagyis hogy az annyira frekventált német szinház daczára a főváros lakossága a magyar nyelvet annyira elsajátította, hogy azt ma már teljesen bírja és használja.

A német szinháznak tehát germánizáló hatása nincsen, de nem is lehet, mert német szinházat rendesen csak az látogat, a ki a német nyelvet bírja, a ki pedig e nyelvet nem bírja, az a szinházat sem látogatja, egyedül a szinház kedveért pedig aligha sajátítja el valaki a német nyelvet.

De tegyük fel, hogy a német szinház létezése egyeseket csakugyan reábirhatna arra, hogy a már általa részben elsajátított német nyelvet jobban kultiválja; hát ez oly nagy szerencsétlenség volna? Hát hiszen az a sok képviselő ott a parlamentben mind perfektül tud németül, veszitett az azért valamit hazafiságából? Meri-e valaki állitani, hogy Kaas és Ugron, a kik a német szinház ügyében oly elkeseredett támadást intéztek a miniszterek ellen és a hirlapok szerkesztői, a kik mind igen jól birják a német nyelvet, nem jó hazafiak, vagy hogy elnémetesedtek? És tanusanak egyetlen-egy magyar embert, a kit valamely német szinház itthon elnémetesitett! alig hiszem, hogy erre eset legyen!

De végre is, a mig a német szinház fennállott és váltakozó szerencsével virágzott, soha egyetlen-egy lap, egyetlen-egy képviselő sem szólalt fel ellene, s a midőn a német szinház leégett, egy pár lap emlegette ugyan, hogy tán már most meg fog szünni, de összhangzó szóló akczió a lapok sem nem kezdettek, sem nem folyttattak, sőt arra sem emlékezünk, hogy a lapok a hazánkba és kivált az erdélyi részekbe évente bejárni szokott német vándor szintársulatok ellen felszólaltak volna, mely társulatok különben csak a szász városkat szokták felkeresni.

Most, hogy a német szinház ujbóli felépitése szönyegre került és azt a fováros engedélyezte, ezen engedélyezést is csendesen fogadta a nemzet, habár egy pár lap czen alkalommal lamentált, mert a nemzet abban, hogy az a német szinház, mely addig évtizedeken át nem germánizált, felépüljön, mi veszélyt sem látott.

Ekkor áll elő a Kochmeister-féle folyamodvány, melyet öt ember irt alá, a kik közül három nem is magyar állampolgár, és a lapok óriási harsonákkal kürtölik, hogy a haza veszélyben van és hogy hazaárulás történt, hogy az ország demoralizált és hogy ennek a kormány az oka.

Hát Kochmeister és négy társa mióta hévmérője a nemzet hazafiságának? Mióta képviseli Lesser a magyar nemzet hazaszeretetét? Ki tette meg azon őt urat a nemzeti erkölcsiség próbaövének? és mióta és miért volna a mi magyar miniszteriumunk felelős ezen öt ember — esetleg önmagunknak sem számitható be — ténykedéseért?

De ezektől eltekintve, hát ezen öt ember meggondoltalan ténykedése veszélyezteheti-e államunkat, hazafiságunkat, létünket, a mikor nem öt egyes ember, de összázezer idegen nemzetiségű esetleg megfontolt és erőszakos fellépésétől sincs mit félnünk?

Valóban csak sajnálni tudjuk, hogy hazai sajtónk egy ily, egy pár embernek, mindenesetre megrovandó, mert tapintatlan eljárásáért, a közvélemény felzaklatnj, a nemzetiségeket megzavarni kész akkor, mikor a higgadt közvélemény az egész dologban sem hazaárulást, sem a közerkölcsiség hanyatlását, sem a kormány hibáját nem láthatja és a mikor a nemzetiségek békés megnyerése oly nehéz, de oly kivánatos feladatát képezi nemzetünknek.

Tessék a képviselő uraknak és a lapoknak harczot folytatni azon Kaas által felsorolt éjjeli kávéházak és mulató helyek ellen, melyek fővárosunkat megméltelyezik és melyek e mellett csakugyan germánizálnak is, ha igaz Heinenak azon mondata, hogy „leggyorsabban elsajátíthatd a francia nyelv, ha állandó grisetet tartunk" és legyenek meggyőződve arról, hogy ha ezeket beszüntethetik, sokkal többet használnak a közerkölcsiségnek és a közvéleményt is kifejezésre juttatják.

Dr. W. I.

Belföld.

A képviselőház mentelmi bizottsága Chorin Ferencz elnöklete alatt csütörtökön ülést tartott. Az elnök a bizottság előzetes megállapodásaiból kijelenti, hogy Ugron Gábornak a bizottsághoz utasitott mentelmi ügye, a mennyiben a a meddig a tényálladék megállapitása s az adatok beszerzése körül fog forogni a bizottság tevékenysége, a ház tagjaira nézve nyilvános illetően fogja tanácskozása tárgyát képezni, maga az ügy tárgyalása a a határozat hozatala azonban a házszabályok szerint zárt ülésben fog történni. Előterjeszti továbbá, hogy Beöthy Ákos képviselőnek, kinek inditványa az ügy a bizottsághoz kerüli, joga van megjelenni és inditványát indokolni s erre fel is kéretett. Megrongált egészségének helyreállása végett azonban Beöthy a ház megegedésével két heti szabadságnak elfogadása, megjelenése ennélfogva elestik. Végül bejelenti elnök, hogy a bizottság jegyzője a tanácskozások substratumául beszerezte Ugron Gábor julius 15-iki képviselőházi beszédének és Beöthy Ákos inditványának hiteles másolatát.

Felolvasatván Beöthy inditványa s a háznak határozata, melylyel az ügyet, jelentéséténi végett, a bizottsághoz utasitotta, a követendő eljárásra nézve az elnök javaslatba hozza, hogy a tényálladás megállapitása czéljából Ugron Gábor hallgattassék meg, s miután a hirlapi közlések szerint ez ügyben Horváth Tholdi Lajos és Kolonczy Gedeon képviselők is közremüködtek, czéljaszerü lenne felkérni őket, hogy megjelenvén, felvilágosításokkal szolgálni szivesked jenek. Ha azután ugy vélekedik a bizottság, hogy az ügyet okként kelléleg kideritette, meghozhatja határozatát. A házszabályok értelmében a minisztereknek joguk lévén megjelenni a nyilatkozni, őket értesiteni fogják a bizottsági ülésről, s ha meg kivánnak jelenni, a házszabályok értelmében meg lesznek hallgatandók.

Szadovszky kivánatosnak tartja megtudni, vajjon Uzelácz mint magánember, vagy pedig felelősvalósnak megbaczgyásszra jár-e el, mert ez lényeges befolyással lehetne a bizottság elbatározásaira. Szükséges lenne tehát a Fiumében az ügyben müködő vegyes bizottság jelentésének megszerzése végett a kormányhoz forduli s csak azután venni az ügyet tárgyalás alá.

TÖRÖK.

A brassói házi-ezred története.

150 éves fennállásnak megünneplése alkalmából.

A „Brassó" eredeti tárczája.

(Folytatás.)

1804-ben az ezred 1. és 3. bataillonja a pesti táborba masirozik, mig a 2-ik Pozsonyban marad, de nem sokáig, mivel csakhamar parancsot kap Olaszországba indulni résztvevendő a Napoleon politikája által inaugurált háborban. — 1805-ben megszöllittatnak a csapatok s az ezred, mely most az uj bosztás szerint 4 bataillonból áll, Olaszországba indul Verona melletti táborba, hol október 18-án az összes csapatok egyesülnek — a Károly főherczeg főparancsnoksága alatt. — Itten csak egy ütközetben vett részt a pedig Caldieronál, október 30-án. — November 1-én az ezred Illiriián át Magyarországba indul vissza, honnan Bécsbe megy állomásra, és ide január 17-én érkezik meg. — 1809-ig élvezi az ezred a béke áldásait és tökéletesbiti magát szóban és irásban a hadi tudományokban, mig ugyanez év márczius 1-én ismét mozgósittatik; 10-én elhagyja Bécset és Budweison át Braunauba vonul, hol az V. Armeecorpsba soroltatik be.

Május 16-án Eberedorfban táborozik, miután több apróbb ütközetben részt vett s a brünni országuton pihen s merit erőt a kitszöbön álló ütközetbez, melyekben az ezred legszebb diadalainak egyikét aratta. 19. és 20-án indulnak a hadtestek, csapatok kijelölt helyeikre s 21-én reggel már kész csatarendben állanak Gerasdorf magaslatain. Az ezred fusilier-bataillonjai a bal szárnyon állottak, mig a gránátosok a tartalékban osztatnak be. A czél: Eszling és Aspern volt, melyeket az ellenség tartott megszállva. — Az ezred a 4 hadoszloppal Eszling felé kapott parancsot, mely ellen déli 12 órakor kezdett nyomuini. Az ellenség az előnyomulást feltartóztatandó, lovasságát küldi ellenük, de a csapatok, bár soraikat erősen puszitják a kartács tüz is, bátran nyomulnak elő s az ellenséget Eszling és Aspern közöt összeszoritják. Most a 4-ik hadoszlop, melyet az ezred támogat, direkt Eszlingre veti magát s az egy fáu ellen nyomnyomul a az ellenséget szorituta, de a folyton érkező ellenséges segélycsapatok s a beálló sötétség visszavonulásra kényszeritik. — De alig pirkad: a sereg ujult erővel kezdi meg a harczot, melyben az ezred minden ponton — mert most már a gránátosai is akczióba léptek — hősies bátorsággal küzd, minek sikere az ellenség megtörése lett. — Az ezred diecsőége teljes volt. Parancsnoka herczeg Hessen-Homburg ezredes mindjárt a harcztéren lett tábornoká előléptetve s a Maria Terézia-rendi díszkeresztet kap. Az ezredes az utolsó támadásnál ugyanis megragadta az első bataillon zászlóját s halál-megvetéssel rohant az ellenkartács-tüzben az ellenségre, követve fölleleszitett csapatjaitól; mely dicső tettének emlékére az első bataillon zászlójának rudjára mesing karikát verettek a következő magyar felirással: *„1809. Pünkösdhava 22-án vitéz Hessen Homburg herczeg ezredes e lobogóval vezetten vezette győzelemre a hadsereg és nemzet diecsőségére a 3-ik számu magyar ezredet!"* Az ezred tizszjei közül még számosan lettek előléptetve és kitüntetve, köztük Székely zászlótartó is; de számos drága halottjai is voltak, mint: Jankó, Pettős, Hecker kapitányok, Messéna zászlótartó stb. stb.

A francia hadsereg Lobauba vonult vissza, honnan Napoleon csakhamar győzelemről győzelemre vezeti sergét s az osztrák hadserget visszavonulásra kényszeriti, mig a znaimi csata napján a békealkudozások kezdődnek meg, melyeknek eredménye: a 14-iki bécsi béke s a hadsereg ezredeinek téli állomásra masirozása.

Az ezred Bécsbe vonul az Alser-kaszárnyába, hol részt vesz Napoleonnak Mária Luise-val történő fényes eljegyzési ünnepélyein s egész 1812-ig marad ott, mig a háborut Napoleon az orosznak megizeni, melyben azután mint szövetséges társ vesz részt.

1812 ben az ezred két bataillonja: az 1. és 2. a kisegitő seregnél működik, mely az Oroszországba nyomuló hadsereg jobb szárnyát képezte. Tomassow és Zamosén át Lublin felé vonul, majd északi irányt vesz a Bug felé, melyet julius 3 án lép át, és Slonim és Niesweiczen át Minsk felé tart, honnan azonban a bajba jutott szász csapatok miatt Varsó fedezésére visszafordulni kénytelen. Augusztus 10-én egyesül a szászokkal s 11-és 12-én, mint tartalék vesz részt a Pruszani, Kozebrod és Polubnik mellett vivott összeütközésekben. 14 én parancsot kap az ezred az oroszokat a Divin mellett venni; 15. és 16 án a 2-ik bataillon folyton üldözi az ellenséget, mig az teljesen visszavonul. Ezen apró csatározásokban több tiszt: Eckhardt, Pongrácz, Hatvany és 42 ember estek el; mig a sebesültek száma 106 volt. Szeptember 24-én kénytelen volt a kisegitő sereg a Tomasof és Tschitschagoff orosz generálisok által vezetett tulnyomó haderő ellen Przuchezvireből visszavonulni egész Turiskig, hol egy összeütközés után — melyben az ezred részéről különösen Zsittvay őrnagy tüntette magát ki — folytatja a visszavonulást, folyton üldözve s verekedve, mig a Bugon átkel, melynek innenső partján október 31-ig marad. — November 1 én ismét átkel a Bugon s egész Slonimig nyomul fel, hol értesülve a Beresina melletti szerencsétlenségéről a francia hadsereg-rnegek, Ostrolenka felé vonul, hova 1813. január 1 én érkezik meg. — Innen is csakhamar tovább vonul, hogy április 22 én a Bianchi divisiójával egyesüljön, minek megtörténte után Galicia északi részébe tart, honnan majus 1-én Krakkóba vonul be. Ez idő alatt az ezred ha-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

Varasdy addig, míg az elnök által javasolt kihallgatások meg nem történnek, minden más intézkedést fölöslegesnek tart. — Kudlicrics nyíltan beszámítás alá esőnek tartván Uzsácz eljárását, ha felsőbb meghagyásra történt, pártolja Szadovszky indítványát. — Balogh Géza az esetben, ha az elnök által javasolt kihallgatás után nem lenne a bizottság kellőleg tájékozva, czélszerűnek tartaná felszólítani Uzsácz századost s esetleg segédeit a nyilatkoztatra.

Baranyi elfogadja az elnök javaslatát, utóbbi indítványnyal egyetemben. Miló Árpád elfogadja az elnök javaslatát, kivánatosnak tartván azonban, hogy kiderítessék, vajjon csakugyan mondotta-e Uzsácz az Ugron által inkriminált szavakat, horzájárul Szadovszky javaslatához is. — Daniel Gábor megjegyzi, hogy ha a bizottság egy fogja taláini, hogy az elnök által javasolt kihallgatásokból nem nyerte meg a kellő felvilágosítást, mi sem fog praejudikáni annak, hogy a tényállás földeríttése végett további intézkedéseket tehessen.

Belicska, Konkoly, Harsányi és Bölonyi Odön az elnök javaslatához járulnak. Szalay K. kétségtelennek tartja, hogy a fölmerült hét további indítvány szükségessége az elnök által javasolt kihallgatások után mulhatatlanul elő fog állani. Az elnök ismétli, hogy ha a bizottság az általa tett javaslat értelmében a tényállás földeríttésére az első lépéseket megtette, mi sem zárja ki azt, hogy ha szükségesnek mutatkoznék azután is még további adatok beszerzése, ez iránt javaslatok tétessenek s a bizottság megfelelően intézkedjék.

A bizottság egyhangulag elhatározta, hogy a tényállás kiderítése czéljából első sorban telkéri Ugron Gábor, Horváth-Tholdy gr. és Rohonczy képviselőket, hogy a bizottság előtt másnap megjelenjék, a történtekre nézve nyilatkozzanak. A nyilatkozatok meghallgatása után fentartja magának a bizottság a további teendők iránt való intézkedést, illetőleg a még netalán szükségesnek mutatkozó adatok beszerzését. Ellátatvaros tovább a bizottság, hogy a holnap teendő nyilatkozatokat gyorsírók fel fogják jegyezni.

Külföld.

Ha Németország és Ausztria-Magyarország nem tesznek Svájcznak az utolsó pillanatban engedményeket, akkor a legközelebbi napokban megszakítják a kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat. Azok ugyanis a vám kérdésére az esetben csak a svájczi népszavazás megtörténte után volna lehetséges. A megszakítás esetén Németország és Ausztria-Magyarország egyedül fognak Olaszországgal tárgyalni, még pedig Bern helyett valamely német városban, valószínűleg Münchenben. Ausztria-Magyarországgal egymagával Svájcz meg tudott volna egyezni. A tárgyalások meghiúsulása esetén Franczia-ország valószínűleg indíttatva fogja magát érezni arra, hogy Svájczhoz közeledjék.

Az a tény, hogy a czár a fiatal szerb királynak a legnagyobb orosz rendjelt adományozta, rendkívül nagy hatást tett Belgrádban. Most már véglegesen megállapíttatik, hogy Sándor király, a mikor Belgráda visszatér, Magyarországon három napig fog Hunyady grofnál tartózkodni. Ugrammkor Ahrenberg Julia herczegnő is oda érkezik.

Sándor szerb király augusztus 7-én Petterhofba megy, 8-án pedig Bécsbe utazik; Ausztriában találkozni fog Milán királyival.

tailonjai Magyarországból kiegészíttetnek, a szükséges létszám ismét helyreáll s várja a parancsot, hogy az augusztus 12-én megizent háboruban Franczia-ország elleu részt vegyen. A kapott parancs értelmében a Bianchi divisiója a vele az ezred Drezda felé vonuló, hová 26-án érkezuek meg — Alig pihennek egy órát, megkezdődik a csatározás, mely közben szakadó esőben másnap éjfélig tart, midőn a Napoleon által vezetett tulnyomó erő ellen visszavonulni kénytelenítetnek. — 300 sebesültje volt az ezrednek s 100 halottja. A visszavonulás közben kapott parancs értelmében Bianchi Kulm felé vonul, hová megérkezve, az oroszokkal egyesül. Az ezred 2-ik bataillonja, támogatva az 1 sö altal, kiüldeik a kulmi magaslatokon álló ellenség ellen, melyet kétségbeesett küzdelem után szétver. Kitüntették itt magukat különösen: Mészáros zászlótartó, Fröhlich és Hedwig őrmesterek, az első a kapott sebek következtében csakhamar elhalt. I. Sándor orosz czár, ki az ezred vitézségének szemtanuja volt, Torri ezredesnek a St.-Wladimir-rendet, továbbá a 2-ik bataillon minden szakaszának az 5-ik osztálya nagykereszttel kettő-kettő adományozott, hogy azok az őrmesterek és legénység között osztassanak szét.

(Folytatás következik.)

Risztics és Pasics még e találkozás előtt visszatérnek Belgrádba, a közoktatási miniszter azonban tovabbi utjaban is elkisérí a királyt. Ki tanulmányok kedvéért néhány napot Párisban is szándékozik eltölteni.

A „Figaro" kivonatban közli Bismarck egy illitlódaos levelét, melyet az orosz udvar németbarát pártjának régi vezőcikez intézett. E levelében Bismarck a kronstadti esemnyekről beszél, melyek szerinte nem történtek volna meg, ha Bismarck maradt volna a kormányon. A mémet diplomácia az utóbbi időben három nagy hibát követett el: Az első volt a berlini kiállítás idején tett közelebbs Franczia-ország, mely Frigyes császárné tapintatlansága által Párisban oly nyomorultan végződött. E közeledés gyanut keltett Németország iránt Pétersvárott, mert félteték az orosz befolyást Párisban. A második hiba volt a hármas-szövetség megujítása és az, hogy Vilmos császár azt első sorban hozta nyilvánossagra, a mi megnehezítette az orosz-barmat viszonyt. Végül a harmadik hiba Vilmos czár zajos és tüntető londoni látogatása volt. Ez birta rá a két hatalmat a kronstadti ellentüntetésre.

A kronstantinápolyi osztrák magyar kereskedelmi kamara mar nem sokáig fog fennmaradni mai szervezetében. Az intézet eleinte virágzott, most azonban már teljesen elszülött, noha egyéb tekintetben az szükséges lejjebb lejjebbnek. Kvassay, a konstantinápolyi cs. és k. konzul egy tervet dolgozott ki. a mely szerint a kamara megszűnik és annak helyébe kereskedelmi tanácsosok neveztetnének ki a konzulátus mellé.

Román lapszemle.

„Vihar egy pohár vízben", azaz hogy a n.-szebeni „Telegr. Roman"-ban és „Gazeta"-ban. A magyar egyetemi ifjak emlékirata, a szászok ott N.-Kükülló megyében és a magyar nyelv Fogaras közig. bizottságában azok az ellenfelek, a kik ellen az emlitett román lapok tollat fogatnak.

A magyar egyetemi ifjak ellen bizonyitgatja a „T. R.", hogy de bizony kevés román van nálunk hivatalban. Csak egy par alispán, szolgabiró, jegyző, néhány alsóbrendu hivatalnok. Ezekkel ne kérkedjenek a magyar egyet. ifjak. A nélkül, hogy polémiába akarnánk eresztkedni, megjegyezzük hogy mindenk feltünik az, hogy az emlitett román lap is akárhányszor keserog a magyar nyelv ellen, s most meg az a keserűsége, hogy kevés a román ajku hivatalnok. A hivatal kell, de az állam nyelve nem.

„Elismerjük, hogy a „Telegr. Roman" nem volt passivista, sőt akárhányszor kikelt a passivitak ellen. Miért nem jut most ezébe a „T. R."-nak az a passzivitás, midőn a magyar egyet. ifjak emlékirata ellen kárdoskodik. Hát azok a szebeni román kongresszusok, az a román memorandum, mely az utóbb akarja megbontani azt, mert nem tudnak szebbe a „T. R."-nak? Csak nem hiszi, hogy a magyar kormány, avagy valamelyik országos párt adta volna a románoknak a passivitás eszméjét! Ne a magyarokban, hanem a náczié kebelében keresse annak okát, hogy nincs román aju fő ispán. A magyar oka-e annak, hogy a román lapok azonnal renegátnak kürtölik saját vértket, mihelyt azt meri mondani a románoknak, hogy talán mégis elég volt a passzivitásból, hogy meg kellene találni a megelőhető módot a magyarokkal?

A nemzetiségi törvény meg van ugyan, de mi hasznu, ha nem tartja meg. Ez is egyik panasza a „T. R."-nak. Erre mi felénk ugyancsak megtartják. Mindennap jön a hír Háromszékmegyéből, hogy ott román vezetőn kinozzák az iskolákban az olyan gyermekeket, a kiknek soha meg nagyapjoknak a nagyapja sem tudott egy árva szót oláhul. Jön a hír, hogy oláh nyelven tartják az isteni tiszteletet ott, a hol a hívek semmit sem tudnak oláhul. A nép bámulva hallgatja, de nem tehet felőle. Ha kell, még a községek nevével is szolgálunk. Lám, jobb világ van erre mi felénk?

A N.-Kükülló vármegyei szászok ellenti tolfforgatást rábizzuk a szebeni „Tagebatt"-ra. Elég az, hogy ott minden román nyomorúságnak a szászok az okai. „A Kisfyfoll központján a régi szó törvények miatt nem lehetett 1849-ig oláh iskolát állitani, iparral, kereskedéssel foglalkozni, csizmában járni. A román minden fosztogatások, szarnoki eljárások dacára eszesebb és felülálló másokon, annyira, hogy Európa bámulatát magára vonta. Szép! „Az oláh czak türt nemzet volt és a szász papok adófizetők. A szászok a románok veritékéből épitették városaikat és gazdagodtak meg. A románok ma is fizetik a dézmakárpótlást, melyből egy-egy szász papnak évi 3000 frt. fizetése van. Ha azonban az oláh a közös fekvőjéből templom- és iskola-telket kér: elutasitják. Ha az oláh pap, ki az ége szarvához van kötve, a sok foldbirtokbol egy kevés kanonika porczizót kér: megtagadják azon ürügy alatt, hogy az övek az a birtok ősiségét fogva. A szász gazdák a folyók mentén szántanak, a hol a föld termékeny, a románokat kitaszitottak a hegyek oldalára. Hala az égnek és Ferencz József lovagias monarchának, a kik megnyitottak a müveldés utját a románok előtt is. Reménylik, hogy Apor báró főispánsága alatt jobb időket fognak érni". No, csakhogy valahára a szászok is egy hijján husz, mi pedig tizenkilencz!!

Hátra van még a „Gazeta" fogarasi kardoskodása. Beszámolunk ezzel is. Nem azt kivánjuk a Stanciuk és papok, hogy a közigazgatási gyülésben, a mit az elnöök magyar nyelvű oláhul szólaltatnak meg is olászja. Csak annyit, hogy a mely ügydarabban szavazni kell, annak tartalmát röviden mondja meg az előadó románul is, mert a szavazás lelkiismeretbeli dolog. Ok bizony egyetlen előadóhoz sem mennek el 24 órával előbb. Eddig még a főispán is elmondotta németül, ha kérték, az ügydarab tartalmát. (A csintanlok nemétül megértik, de magyarul nem!) Eddig az opportunitás kedvért ók is szeládebb voltak, de ezután másképen lesz. Az ügy nincs befejezve, lesz még folytatása, még pedig férfias alakban — in forma barbarésca. A „Gazeta" azt jegyzi meg czélja alatt: Adja Isten. Se dea Dumnezeu. Égzendülés, foldindulás! — de mi lesz most már Fogarasban? Hát semmi. Okosabbak a Fogaras vármegyei románok annál, hogy egy pár nyugalmazott katonatisztnek felüljenek s megéjjék jó hirnévének meghurczolására a „Gazeta"-nak anyagot szolgáltassanak. Mint eddig, ezután is megértik ott egymást és lesz közöttük pace buna: jó békesség.

Cz.

Kereskedelmi és iparkamaránk.

— A kamara 1890. évi jelentéséből. —

(Folytatás.)

Nagy izgalmat keltett a kereskedőviláglban az 1890—92. évekre való III-ad osztályu keresti adó kivetése, s nem ok nélkül, mert a rettenetes adóztatottak, melyekkel a pénzügyi közegek oláoltattak, csakugyan mélto megdöbbentatták üzletembereinket, annál is inkább, mivel valaminemű gazdasági felvirágzásnak, mely ilyen jelentékenyen magasabb megadóztatást indokolt volna, sehol semmi nyoma sem volt észlelhető, sőt ellenkezőleg, a kedvezőtlen lételi helyzet sulya az iparnak és kereskedelemnek már csaknem minden ágát megrésbbasztotta. Kamaránknak, kötelességéhez hiven, szintén lépéseket kellett tennie, hogy erejéhez képest elejét vegye az adózó polgárok ezen indokolatlan megterheltetésének. E végből küldöttséget menesztet a pénzügyminiszter ur ő nagymóltóságához, mely a valódi tényállást feltárta — s e lépés csakugyan nem maradt eredmény nélkül.

A szóban forgó alkalom elkerülhetlenül szükségessé teszi, hogy a III-ad osztályu kereseti adó reformját. nyomatékosan kivánjuk, mivel a ma érvényben levő rendszer s főleg az adóztetel hallatlan magassága, csak egy szóra: az elitélés szavára méltó.

A munkások soraiban nyilvánuló mozgalmakról ezuttal sines különös megjegyezni valónk. 1890 évi május 1-ege, melyet az 1889. évi parisi munkás kongresszus első munkásünnepül kiáltott ki, kerlüetünkben rendkívül nyugodtan folyt le s egyedüli gyülöcsee egy Brassóban létesult munkás-kör. Az iparos tér ren való strike-ok dolgban csupán a nagyszebeni kőmives-strike jutott tudomásunkra, melynek egyébiránt rövid idő alatt végére jártak.

Ha az 1890-iki évi kamarakerlésünk kereskedelmi menetét illetőleg a nyugodt évek köz számitható, mely kevés figyelemremélő mozzanatot tüntet fel, más tekintetben annál nagyobb jelentőségű volt.

A kereskedelem és ipar ügyeinek a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága általi czéltudatos vezetése ebben az évben messzemenő, terméknyitó s megelevenitő módon jutott kifejezésre, a mennyiben egytelól uj iparvállalatok megteremtésében bizodalokodott, másfelól pedig alegfontosabb ügyek törvényes rendezését hozta folyamatba s ugy a közlekedésügy terén kifejtett intézkedések, valamint az iparügy emelésé és fejlesztését megfelelő oktatás stb. által czélzó, nemkülönben tanácskozási jellegű, jelentőségteljes intézmények létesítése által a legtermékenyebb s remnytkeltő módon nyilvánult.

A lefolyt esztendőben a hazai ipar támogatásra vonatkozó 1884-iki törvény beható felülvizsgálat alá vétetett s némely fontos iparág fejlesztése érdekében kibővitettett.

Kereskedelem jelentőségteljessé a szocział politikai irányban immár bekövetkezett lépések, a mennyiben a vasárnapi munkaszünet szabályozása, a munkások betegségélyezése s balesetek elleni biztositása tényleg foganatba vétetett. Habár nem szenved kétséget, hogy a hazai ipar vállaira, főleg a munkások bizatása révén, nagy terhek rovattak, mégis örömmel kell üdvözlőnünk a kormány által kezdeményezett szocialpolitikai lépéseket, mintegy itt oly intézményekről van szó, melyek az ujkori fejlődés szelleme kérlelhetlen szükségő avat. Azt az egyet természetesen soha sem szabad szem elől tévesztení, hogy ezen intézmények az előkészítés állapotában a legkomolyabban a legbehatóbban mérlegeltessenek meg s a hazai ipar szükségleteihez és állapotához alkalmaztassanak. Egy, vagy két év, ily messzemenő s mélyreható alkotásoknál nem jő számba. Nevezetesen egyet kell minden körülmény között elkerülnünk, t. i. nehogy parlamentaál szemben nagyobb, igényeket támasztanunk, mint oly országok, melyeknek jóval fejlettebb s megszilárdult iparuk van. Erek alapján hátával kell elismernünk, hogy a magas kormány az illető törvényavaslatok végleges megállapitása előtt mindig meghallgatta az ipar s kereskedelem képviselőinek véleményét.

Elismerésel adózunk e helyt a vám- és ipartanács megalakitásáért mely kelt testület szakkérdésekben javaslatokkal szolgál a magas kereskedelemügyi miniszteriumnak, illetve melyek kebelében ezek bizalmas tanácskozás tárgyává tétetnek; valamint az ipar- és kereskedelmi vallalatok támogatásara szolgáló ipar- és kereskedelmi alap megteremtéséért.

A valuta rendezése épen jelentősnik érdemben nőtte ki magát égető kérdéssé, minthogy pénzértékünknek, az ésak amerikai ezüst-billi következtében beállott rohamos hullámzása, a külkereskedelemnel foglalkozó üzleti köreinkel nagyon érzékenyen érezteette pénzügyünk sejelteszegőt s ennek következtében a valuta rendezése dolgban élénk mozgalom indult meg. Sajnos, hogy egyelőre nem állapitható meg, meddig fog még ez ügy a megoldatlan kérdés sorában időzni. Kamaránk nem mulasztotta el, a magas kereskedelemügyi miniszteriumhoz intézett emlékirattal csatlakozni a jelzett mozgalomhoz.

Emlitést érdemel a Nagy-Szebenben 1890. augusztus közepén megtartott „közgazdasági értekezlet" is, melyben a nagy-szebeni iparegylet s a nagyszebeni kerületi gazdasági egyesületnek meghivása folytán a kolozsvári s brassói kereskedelmi és iparkamara, az erdélyi gazdasági egyesület, valamint a brassói iparegylet képviselői vettek részt. Ez értekezleten határoztatta meg, hogy ilyen összejövetelek az erdélyi közgazdasági érdekek együttes épolása czéljából, évenkint más-más gyülekező helylyel, állandóan tartassanak, terhes vétetvén egyuttal a belevonandó testületek körének kiszélesbitése is. E körérkezés mindenfélé barátságos fogadtatásra talált; megvalósulása pedig kétségkivül meghozza gyümölcseit.

(Vége következik.)

Fürdőlevél.

A birlapolvasó közönség előtt ismeretes ugyan a kovásznai „Pokolsár" neve, de arról, hogy ezen forrás szükebb hazaészünknek, Erdélynek egyik legnagyobb természeti nevezetessége, s hogy Kovásznai-Vajnafalvan Európa leggazdagabb szénsavgáz-forrásai vannak, keveseknek van tudomása. Jól tudom azonban, hogy ilyesmit mondani fürdől levélben — kevés hiteire talál, miután a fürdől levélek rendesen szubjektiv felfogásunk lévén nyilvá-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nulassi, az azokban elmondottak annál kevesebb hitelre találnak, minthogy az ily levelek igen sok esetben ártatlan reklám jellegével is bírnak, a szok írói, mint fürdővendégek, az ujdonság s a megszokott életmódban beállott változtosság ingereinek lévén alávetve, inkább az egyéni érzésnek, mint a tényleges viszonyok ismeretének adnak kifejezést.

Távol alók mindezektől! Nem az aranykalászokkal gazdag háromszéki szép rónaságvagy a fenyveserdő koszorutott határszéli hegyek változatos szépsége, sem a fürdőrészvénytársaságnak semmiféle gráciája in die levélirásra, hanem a szerkesztő ur tellivása. Így tehát a fürdő érdekeitől függetlenül nyilváníthatom nézetemet a kovászmai fürdőről.

Az ember és természet között örök folyamatban lévő kölcsönemlek két hatalmas, de ellentétes példáját találjuk e vidéken. Az egyiket itt Kovászmán, hol a természetnek csodálatos erői forrásaiban várják az emberi ész- és helyes érzéknek vezérelt munkát; a másikat az és erdők rengetegében, Gyulafalván, a Horm-fele czég világforgalmi jelentőségéjl bíró faipar-telepén, hol a természet ős erői feletti az emberi ész és munka győzelmét öli, hol e győzelemnek nyomában jólét és kultura emelkedik.

Mindkettő bámulatos hely! Itt, Kovászmának hét kilométernyi hosszuságban fekvő területén, a község minden részében a gazdák telkein bugyognak fel a gazdag vasas savanyuvizek, valamint a község keleti határában is pompásabbnál-pompásabb gyógyvizek találhatók, melyek várják a jobb időket, hogy birtokosaik saját és mások javára jobban kihasználják azokat, a nu várjanak minden alkalmat a természetnek eme csodálatos adományaitól.

Az adott viszonyokhoz képest kétségen kívül sokat tettek ez évben a fürdő emelése érdekében; de még feletthább sok a teminvaló ahhoz, hogy a patriotizmusom (székely szempontból) s kikerülhetlen szükségen kívül idegeneket is ide csábitsanak a természetnek csodálatos erői.

Pedig ezen hatalmas erők birtokosinak feletthább kedvezően kínálkozik az alkalom, hogy lásnak a nagy igazságot, miszerint a természet erői és adományai feletti győzelem eredménye: jólét.

Amott ugyanis. Kovászna közelében, az és erdők rengetegében az emberi munkának a természet adományai feletti győzelmét látjuk, hol a csak pár év előtt még madárjárta hegyeket és völgyeket ma a gyulafalvi faipartelep vasut-hálózata köti ösze több száz kilométernyi területen, s hol a munkásoknak egész raja s a fuvarosoknak serege talál biztos kereseet.

Igaz ugyan, hogy a székely nép konzervativ hajlamainál fogva vonakodik az e fajta munkától s ezzel járó kűzdelemtől, pedig bir hozzá ésszel és erővel, hogy tudja a gazdasági értéket becsülni s azt fokozni.

S hiszszük is, hogy a vasutak nemcsak a gazdasági életre, hanem a népek élet- és gondolkozásmódjára oly jelentékeny befolyást gyakorló hatása nem marad nyom nélkül a kovásznai fürdőre sem. Ugy legyen!

r. l.

KÜLÖNFÉLEK.

Személyi hír. Maurer Mihály tőispan ur ó méltósága tegnap — néhány hétre — Előpatakra utazott.

Kinevezés. Dr. Bene István ur a brassói kir. járásbirósághoz aljegyzővé neveztetett ki. Szívből gratulálunk.

Áthelyezés. Rusu Mihály helyi járásbirósági aljegyző a torvonyszékhez ilyen minőségben áthelyeztetett.

A tegnapi heti vásáron nagy élénkség uralkodott a gabonanemtek vetele körül. Már 4½ órakor a piaczon volt a gabonakereskedők zöme, mig a futárok az utakat lepték el minden irányban, ugy hogy röptiben — menet közben — vásárolták össze a beérkezett gabonát. Ezen gyors vétel — mint halljuk — azért alott be, mert Magyarországon a sok esőzés folytán elmaradt az aratás és igy nagy a szükséglet. A piaczi árát a gabonának a tuloldalon közöljük.

A városi zenekar ma a „Lövöldében" holnap „Zöld fa"-ban ad hangversenyt.

Kalin György, a vasuti sikkasztó éjjeli őr bünügyi védelmét — ennek és rokonainak fölkérésére — Dr. Weisz Ignácz ügyvéd vállalta el, s mint értesültük, a vizsgálat kiváló erőlyivel és sürgösen vezettetik.

Rendőri hír. (Siketném) Csillag József, ki a városkapitánysag foljelentésére a kir. járásbiróság állat a közbiztonság elleni kihágas miatt két napi elzárásal megbüntetve lett, a rendőrkapitánysag által a város területéről kényszertutlevéllel kitiltatott.

A h. érdekű vasutnak a posta udvarra vezető vonala, illetőleg azon vonal iránya, mely az épitkezési vállalat és a varos épitészeti hivatala közötti oly hosszu alkudozásokra adott alkalmat — végre meg vau állapitva és serényen folyt a munka a postaépitlet előtt. Az alsó sétatér is kényteien áldozatot hozni a haladásnak.

A stereoskop - teremben látható Dánemark, Svédorszag és Észak-Amerika.

Fiedler Ferencz jónevü táncmester, ki már évek óta sikerrel működik városunkban, mint már jeleztük, e hó 15-én nyitja meg idei tánctanitásai kurusát, melyre beiratkozásokat már most is elfogad. Ajánljuk figyelmébe mindazokat, kik is tanfolyamban részt kivánnak venni, azon megjegyzéssel, hogy jobb alkalmat erre aligha találnak, mint épen Fiedlernél.

Edison phonographja, e század legnagyobb találmánya, a legujabb kiadásban, mint a 20-ik javitás látható illetőleg hallható varosunkban a „Central Nro 1." szálloda Palasszuky Edmund ur érdekes magyarázatai kiséretében. E fonograf nem azonos a náunk is bemutatott ilynemű készülékekkel, mert ez az 1890. évi javitás s a legtökéletesebb. A ki figyelemmel kisérte a lapok recensióit a legujabb vivmány felett, az sietni fog megismerkedni a legujabb fonográffal s azért fölöslegesnek tartjuk még bővebben is ajánlani.

Egy szerencsétlen 17 éves leánykt kisért be ezelőtt 4—5 nappal a hidvégi csendőrség a helyi törvényszéki vizsgáló birósághoz, mert ujdonszülött csecsemője hullájat, mint jó tanács nélkül alló, anyátlan szegény árva, bedobta az Ölba, hogy a szégyentől meneküljön. — A leány azt állitotta, hogy a gyerek halott volt. Tegnap Arzt Mihály törvényszéki biró mint vizsgálóbiró, Dr. Róth József törvényszéki orvosd és Fischer F. orvosd kiszállott Apácaszra, mert diákcikkben a hulla — 12 napig lévén a vizben — felszinre került és kitogatott. Az orvosbiró szemle és boncolás megállapitotta, hogy az ujszülött csakugyan halva volt s igy a szerencsétlen elesett anya vallomását is igazolta.

Tanügy. Kunszt Károly somorjai (Pozsony vármegye) tanitó által kitömött állatok természetrajzi szemléltetési tanszközöti iskolai használatra mint Brassó-szemlére hó 26 án 31.22 l. sz. a. kelt magas miniszteri rendeletével ajánltatván, ennek kapcsán folyó évi julius hó 24-én 23.485. sz. a. kelt magas miniszteri rendeletnél alapján értesitem a brassói és Brassó vármen egyéb állami iskolai gondnokságokat és czéget iskolaszékeket, miszerint ő nagyméltósága megengedte, mikép a népoktatási tanintézetek részére tanszerek beszerzésére engedélyezett összegek elszámolásánál Kunszt Károly számlái elfogadtassanak és érvényesittessenek. Brassó, 1891. augusztus hó 3-án. Kocs Ferencz, királyi tanácsos, tanfelügyelő.

A borszéki fürdőn — mint egy osnan érkezett vendég mondja — több mint 1000 vendég van.

Gabnaváráisok. A Nagy-Szebenben folyó augusztus hó 19-én a cs. és kir. 12. hadtest parancsnoksága által az ösz-szükséglet fedezése czéljából eszközlendő buza- és zab-beváráisokra ezennel felhivni kivánjuk a figyelmet. A szükséglet Nagy-Szeben allomás reszére 2400 q ross és 7500 q zab. Brassó allomás részére 2550 q ross és Kolozsvár részére 2900 q ross. A közlelebbi feltételek a brassói, nagyszebeni és kolozsvári cleleteszi raktárokná valamint az illetö alispani hivatalokban betekinthetők.

Tűz ijyefalván. Tegnapelőtt éjjel az ijyefalvi pap czitre összes gabonajával elégett. Ugy látszik, gyujtogatás esete forog fenn, mert az az előtti éjjel is tűz volt és különös, hogy a népet csendőrökkel kellett az oltásra kényszeriteni.

Sturdza Demeter utasitást adott — bukresti levelezünk szerint — az ottani anti liberális lapoknak, miszerint dementáltassék a „Kölnische Zeitung"-ban megjelent és neki tulajdonitott, lapunk utolsó számában közölt czikk szerzése. Főindokul az hozatik fel, hogy a kérdéses czikk nem Bukurestből, hanem Berlinből dataltatott. Ez bizony nagyon gyenge érv. Ezek után még inkább hisszük, hogy Sturdza ur kollégánk lett. Ajánljuk azonban neki, hogy tegye le a pennát.

Muszka utlevélpanik. Kisenevői értesitik lapunkat, hogy a muszka hatóságok Bessarabiában a románoknak is nagy akadályokat gördítenek az utlevelek kiszolgáltatása körül. Ha valaki Oroszországot el akarja hagyni, kötelezettek alóbb Kisenevre menni utlevélért, innen pedig láttamozás végett Odessába és csak azután van az utlevél kiállitva.

Az Ugron Uzelácz-aférben a mentelmi bizottságban kihallgattatott Ugron és Rohonczy. Horváth-Thoffy gróf nyilatkozatsnak felolvasása után az elnök kijelentő, hogy a bizottság a rendelkezésére bocsátott adatokat elégségesnek tartja, melyek között Bakalovics szaszdonnak a Fejérvary báróhoz intézett levele is van. Tegnap Fiumében is megkezdette a vegyes bizottság ülését, mely a Jekelfalussy miniszteri tanácsos e óráktete alatt: Antonio Strauss rendőr-tanácsos, Ciotta polgármester, Abele br. minisat. titkár és a Jellasics 29. sz. gyalogezred őrnagya- és egy századosból áll.

Törvényszéki csarnok.

Szerdán, f. hó 5-én a kir. törvényszék végleg határozott ó-sinkai Moldován Gligor ügyében, a ki gyujtogatásért-áprli óta fogságban van. Három tanu állitja, hogy a „szemükkel" látták éjben a Moldován estre mellől, hogy a saját csűrét gyujtavál folgynytotta. Az eset ugyanis ugy történt, hogy a Moldován telkével szemben fekvő telken egy csűr égett s mikor ez már elhamvadott, akkor gyult ki a Moldóvané. A három tanu vallomása azonban a biróság által nagyon aggályosnak tekintetett, mert emberileg el nem képzelhető, hogy három ember nyugodtan lesse 4—5 lépésről, hogy valaki gyujtogat és azért még meg se ijesszen a gazember. De a tanuk közül sokan igazolták azt, hogy szél fujt és a szikrákat a szembe lévő telekről átvitte-de vádlott nem is volt a telken, mikor kigyult a csűre.

Benedek Gyula fogarasi ügyvéd volt a vádlott védője, a törvényszék pedig Brennerberg Gy. elnöklete alatt Arzt M. és Kovács K. birákból alakult, jegyző dr. Bene. Bodó Sándor kir. ügyész emelt vádat és felebbezett, mert a biróság elrendelte, hogy miután vádlott ellen bizonyitni nem lehet és felmentetett, azonnal szabadlábra bocsátassék.

Tegnap f. hó 7-én pedig fogarasi ragyonbukott Schuster Károly ellen tartatott végtárgyalás. Nevezett 1888. februárban csődbe jutott és mert könyveket nem vezetett, sem pedig törvényszabta kereskedői kötelességének nem felelt meg, vétkes bukásért elitéltetett. Vádlottat dr. Phleps Frigyes fiatal ügyvéd védelte rendkivül ügyes és alapos okokkal támogatott beszéddel. A törvényszék Bauer János elnöklete alatt Arzt Mihály és Papp Péter birákból alakult. Bodó S. kir. ügyész képviselte a vádat, jegyzett Bene. Figyelembe véttetett a vádlott elcélete és állapota, miért is a törvényszék enyhe két havi fogházzal büntette csak, mivel szerencsétlenségének oka az volt leginkább, hogy tudatlansága miatt került csődbe.

A közönség köréből.*)

Nyilatkozat.

Minthogy az „Első erdélyi bank" egyik hivatalnoka szabadalmágidejét tullépte s fenforog annak lehetősége, hogy az illető Brassót egészen elhagyta, — alólirott felügyelő bizottság megbizatásának és a kereskedelmi törvénykonek megfelelőleg, kötelességének tartotta, beható s minden részletre kiterjedő ellenőrzés vizsgálatot fogatositani s e czélból pontos leltárt felvenni.

Miután a váltó, lombard- és letét-tárczák, valamint a betét állag és végül minden pénztár a legnagyobb rendben s a könyvelés szigorunt a kereskedelmi törvénykonek megfelelően találtatnak, — az alólirt felügyelő bizottság azon helyzetben van, hogy kijelentheti, miszerint az „Első erdélyi bank" ezen hivatalnoka által semminemű kárt nem szenvedett s hogy az ügylet menete, valamint a vezetés teljesen szabályszerűnek s az alapszabályoknak megfelelőnek találtatnak.

Brassó, 1891. augusztus hó 7-én.

Az Első Erdélyi Bank felügyelő bizottsága:
Schreiber József, s. k. **Porr Henrik,** s. k.

*) Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért és azok tartalmáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kalauz.

— Állandó szombati rovat.

Lapunk helyi és vidéki olvasóinak a következő brassói kereskedelmi és iparos czégeket ajánlhatjuk:

Asztalosok.
Baltafi Károly, Bolgárszeg, Gőzfürdő-utcza 40.
Barabás Károly, Vár-utcza 49.
Berczó Imre, Vár-utcza 88.
Kovács Ferencz, Árvaház-utcza 31.
Lepecsa István, Mester-utcza 9.
Mezei Ferencz, Fekete-utcza 8.

Bank- és váltóüzlet.
Adler L. Jakab, Főtér, árucsarnok.
Osztrák-magyar bank fiók, Kolostor-utcza 6.

Bőrkocsiüzlet.
Szász Dénes, Szent-János-utcza.

Biztosító intézet.
Adriatica di Sicurta, Roll Ottó ur, Lópiacz 32.

Borkereskedés nagybanakicsinyben
Antal János, Bolonya Kut-utcza 26.
Weisz Éde, Kolostor-utcza 9. Európa szálloda.

Borkereskedés nagyban és kicsinyben.
Gyertányffy L. és fia, Kolostor-utcza 1.

Butor-kereskedés.
Papp Ferencz, Kapu-utcza 48.

Csizmadia áruk.
Balázs István, Bolgárszeg, Katalin-utcza 14.
Kosik Mihály, Ujtcza 55.
Niedermaier Zsigmond, Bolonya, Kőbanya 11.

Czipész-üzlet
Veres György, Fekete-utcza 10.
Vass Károly, Gőzfürdő-utcza 3.

Díszmáruk.
Verzár István, Kolostor-utcza 4.

Divatüzlet és confectió.
Folyovita Miklós, Főtér Buzasor 4.
László M és L. „ Lensor 29.
Simai testvérek „ Buzasor 3.

Fényképészet.
Adler Lipót, Kapu-utcza 14.

Férfi-szabó.
Riemer Jakab, Kolostor-utcza 8.

Fodrászat.
Kovács Máthé, Kapu utcza 28.

Fuszer, festék stb.
Lázár és Verzár, Kolostor-utcza 19.
Zeriff Antal, Ó-Brassó Hosszu-utcza 64.

Gabonaüzlet nagyban.
Mátyás József, Weisz Mihály-utcza 6.

Kalap-üzlet.
Balog Elek, Felső Uj-utcza 32.
Haluskai András, Kapu-utcza 14.

Kávéház.
Drechsler Sándor, Rezső-körut.

Kép- és tükörüzlet, ruhakereskedés.
Szőllősy Zs., Weisz Mihály-utcza 24.

Kézmáru raktár nagyban és kicsinyben.
Eisenstein M. és fiai, Főtér Kádársor 22.
Karácsony K. M., Kolostor-utcza 8.
Mán és Iszai, Virág-or 6.
Verzár Antal Kolostor-utcza 6.
Verzár Mór, Virág-or 11.

Kocsigyártó.
Markó Imre, Bolonya, Vasut-utcza 20.

Látszerüzlet és pipere.
Fischer Sámuel, Buzasor 2.

Liqueur- és cognac-gyáros.
Kenyeres Károly, Bolgárszeg Kut utcza 17.

Mészáros-üzlet.
Szabó János, Hirscher-utcza 3.

Molnár.
Sipos Ferencz, Bolgárszeg.

Petroleum-gyáros.
Dr. Otrobán Nándor, Kapu-utcza 16.

Sörház.
Brezlmaier István, Kapu-u. 25. Fleischer-ház.
Forkert Gusztáv, Kapu-utcza Kártsch-villa.

Szálloda.
„Bukarest" szálloda, Ó-Brassó.
„Central Nr. 1", Ó-Brassó.
„Európa" szálloda, Kolostor utcza 9.

Szijgyártó-üzlet.
Miklós Mihály, Ó-Brassó, Közép-utcza 3.
Nyágay János, Kapu-utcza 34.

Szoba-festészet.
Antal Mihály, Bolgárszeg Costel-utcza.
Leiter Károly, Bolgárszeg Costel-utcza.
Lőrincz Ferencz, Bolgárszeg, Kut-utcza 13.

Temetkezési intézet.
Tutsek E., Kapu-utcza 4.

Vegyes kereskedések.
Friedmann Frigyes, Bolonya 100.
Vass Sándor, Hirscher-utcza.
Zeriff M., Lópiacz 12.

Vendéglők, bor és sör.
Antal János, Bolonya Kut-utcza 26.
Kádár András, Belváros, mészárszékrt.
Pásztori István, Bolonya Kut-utcza 23.
Virág József, Ó-Brassó Hosszu-utcza 4.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

Vasuti menetrend.

Vonatindulások *Budapest felé*: Vegyes vonat 4 óra 20 perczkor reggel; gyorsvonat 2 óra 48 perczkor délután; személyvonat 7 óra 23 perczkor este. *Bukarest felé*: Gyorsvonat 5 óra 15 perczkor reggel; vegyesvonat 12 óra 20 pkor délben; gyorsvonat 2 óra 19 pkor délután. *Zernest felé*: Vegyes vonat 5 óra 45 pkor reggel; vegyes vonat 4 óra 55 pkor délután.

Vonatérkezések. *Budapest felől*: Vegyesvonat 10 óra 5 perczkor este; gyorsvonat 2 óra 9 perczkor délután; személyvonat 8 órakor reggel. *Bukarest felől*: Gyorsvonat 2 óra 18 pkor délután; vegyes vonat 6 óra 58 pkor este; gyorsvonat 10 óra 17 pkor este. *Zernest felől*: Vegyes vonat 9 óra 24 pkor reggel; vegyes vonat 9 óra 44 perczkor este.

Brassói piaczi árak.

Augusztus hó 7-én.

Buza legszebb	7.20	Kása	4.80
„ közepes	7.—	Borsó	6.—
„ gyenge	6.60	Lencse	7.20
„ elegy	4.50	Pasuly	4.80
Rozs, szép	4.60	Kendermag	5.50
„ közepes	4.30	Burgonya	1.40
Árpa szép	4.—	Marhahús, klgr.	.48
„ közepes	3.80	Disznóhús	.48
Zab szép	3.—	Juhhus	.32
„ közepes	2.80	Faggyu friss	.24
Török buza	4.70	Faggyu olvaszt.	.36

Budapesti értéktőzsde.

1891. augusztus 7-iki árfolyam.

Magyar aranyjáradék 4 %-os	104·45
„ papirjáradékról 5 %-os	101·90
„ Vasuti kölcsön arany 4½%-os	116·70
„ „ ezüst 4½%-os	99.60
„ Keleti vasut kölcsön I. kiadás	—.—
„ „ „ „ II. „	—.—
„ „ „ „ III. „	113.—
„ földtehern. kötvény	91·30
Horvát-szlav. kölcsön kötvény kiadás	104·75
Magyar dézsma kárpótlás	—.—
„ nyeremény kölcsön	140.90
Tisza szab. és szegedi sorsjegy	131·25
Osztrák papir járadék	91·40
„ ezüst	92·35
„ arany	114·80
1860-iki osztr. államsorsjegy	137.40
Osztr. magyar bank részvény	1028·—
Magyar hitelbank részvény	355·75
Osztr. hitelrészvény	291·40
Ezüst	—.—
Cs. és kir arany	5.68
„ „ „ vert	5.57
20 frankos (Napoleond'or)	9.38
Német márka	57·92½
London	7·00

1014/1891. sz.

Hirdetmény.

Héttőn, folyó évi augusztus hó 24 én délelőtti 11 órakor a városi gazdaszati hivatalnál írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni a Kórház utcza 69. h. sz. a. levő városi ház bérbendása iránt az eddigi haszonbérlőnő hagyatékának vezetőjére és költségire, az 1891. évi szeptember hó 29-iki 1894. évi szeptember hó 29-ig terjedő időre.

Felhívatnak tehát a vállalkozni óhajtók, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott, a felajánlt évi házbértől számitandó 10%-nyi bánatpénzzel terhelt és lepecsételt irásbeli ajánlatikat a fenti nap délelőtti 11 órájáig a városi gazdaszati hivatalnál nyujtsák ál.

Az ajánlatnak tartalmazniа kell a felajánlt évi haszonbért számokban és betükben, valamint ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy az ajánlati és szerződési feltételeket ismeri s hogy azoknak magát alávetí.

A közelebbi ajánlati és szerződési feltételek a fenti határnaptól a városi gazdaszati hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt bárki által betekinthetők.

Brassó, 1891. évi augusztus hó 1-én.

(53) 1— **A városi tanacs.**

Táncztanitási jelentés.

Alulirott van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint ez idényben

tánczisko lámat

augusztus hó 15-én megnyitom.

Beiratkozások minden időben eszközöltetnek: Csergepiacz 46. sz. a.

Tanitási idő teljes 3 hó. Tandij 12 frt.

Nagyérdemű közönség!

Miután városunkban annyi időn át sikeresen tanitottam, nemkülönben Budapesten a m. kir. operaház balettmesterével, mint társ a legelső fővárosi tánczintézetet kezelem, ugyszintén a legmagasabb körökben valamint számos leányiskolák- s más intézetekben a legnagyobb sikerrel és elismerés mellett működtem, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. tanitványaimat a legszakszerübb francziа tanmód szerint oktatva, e téren a legmagasabb igényeknek is teljesen megfelelhetek.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok

teljes tisztelettel

Fiedler Ferencz,
tánczmester.

(54) 1—2

Szám 4107/1891. polg.

Hirdetmény.

Nagy-Berivoj község italmérési joj arányositása iránti ügyben az előmunkálatok megkezdésére és az egyéni jogosultság és részesedési aránynak megállapitása végett az érdemleges tárgyalást 1891. évi **szeptember hó 7-ik** napjának délelőtti 9 órájára tiszom ki ezen kir. törvényszék 76. számu hivatalszobájába, melyre összes érdekelteket azzal idézem meg, hogy a meg nem jelenők ügygondnok által fognak képviseltetni.

Brassó, 1891. évi julius hó 28-án.

A kir. törvényszék nevében:

Vizy József,
(42) 3—3 kir. törvszéki eljáró biró.

Richter-féle

Fejettörő

Legujabb

tiirelmi játék

176 feladat.

Nagyon érdekes és nagyon mulatságos.

Ára **35 kr.**; minden játékszer kereskedésben kapható.

Kereské czitkra utánzásokat óvjunk magunkat és csakis oly okmánybakot fogadjunk el, melyeken a gyári jel a „**eres Hungary**"-vas.

Lootz J. F.

Brassó

Vár-utcza 55. sz. a.

állandó raktárt tart kitünő és kipróbált *legfinomabb minőségü Portland cementből, Roman cementből és szobapadozat takból*

szép, világos sárga színben.

Cementvevők, kik vaggonszámra vásárolnak, gyári árban részesülnek.

(8) 13—15

SZÁLLITHATO MEZEI VASUTAKAT,

gazdasági, erdészeti és ipari czélokra — legjobb kivitelben, jutányos arakon, továbbá

SCHLICK-féle mélyitő- és egyetemes aczél-ekéket (**SACK**-rendszer)

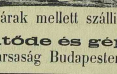

jelentékenyen leszállitott árak mellett szállit a

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság Budapesten. 15/3—10

Alapitatott 1858-ban. Ő császári és királyi Fensége József főherczeg udvari szállitója. **Alapitatott 1858-ban.**

WALSER FERENCZ

Első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára, harang és érczöntöde

BUDAPESTEN, VII Rottenbiller-utcza 66. szám.

A legmelegebben ajánljva a nméltóságú belügym. úrnak 1889. évi január 15-én 82,502 II. szám alatt az összes törvényhatóságokhoz kibocsátott körrendeletével.

E kegyes körrendeletből vagyunk bátrak ide iktatni a következőket:

„Walser Ferencz tűzoltószer-gyáros a magyar országos tűzoltó-szövetség jelentése szerint legelső volt, ki a rendszeres tűzoltás meghonosításnak és a szervezett tűzoltóságok létesitésének kezdetétől fogva nagy áldozatkészséggel és egészoadadással azon fáradozott, hogy a rendszeres tűzoltás igényeinek gyakorlati tekintetben mindenkép megfelelő tűzoltó gépeket és tűzoltási felszereléseket készitsen; gyártmányaban ma már oly tökélyre vitte, hogy azok győzelmesen állottak ki a versenyt a külföldi legjelesebb gyártmányaival és maga személyében mint gyáros nemcsak a belföld, hanem a külföld tűzoltói köreiben is kiváló tisztelettben részesül. Miénktoga a nevezett Walser Ferencz czégre annál inkább figyelmeztetem a törvényhatóságot, miután nevezett czég, kinek gyártmányai már 1877-ben a 49,601 B. M. sz. rendelettel a törvényhatóságoknak ajánlva lettek, a lefolyt évtized alatt minden tekintetben beváltotta a hozzá fűzött várakozásokat."

Támaszkodva ezen megtisztelő ajánlatára a nméltó belügyminiszter urnak s hivatkozva a mult évben a minden községben szervezendő tűzőrségnek az előirás szerint tűzoltószerekkel kötelezettet elláttására **részletfizetésre** *szállitok egyes községeknek mint egyes járásoknak és megyéknek, a magas kormányrendelet alapján berendezett*

21 *

községi egységes vészvonatokat,

továbbá nagyobb községek és a szervezendő tűzőrségek részére kocsi- és mozdonyfecskendőket, vizhordókocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket és kötelezettségeiket egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 millimeter hengerátmérővel biró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlócsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átidomittatnak, mely végre az illető vizszállitó könyökdarab beküldése kéretik.

Árlapok és költségtervezetek dij- és bérmentesen eszközöltetnek.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány eddig készitett tűzfecskendőkből hazánkban 9 ezer darabnál több van használatban.

Brassó. Nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.